

I. OPĆI PODACI O VJERONAUČNOM SATU

Škola: osnovna škola Budrovci

Razred: šesti

Trajanje vjeronaučnog sata: 45 minuta

Vjeroučitelj/ica: Ana Azinović

Nastavna cjelina: Iz ropstva u slobodu – Bog vodi svoj narod u slobodu

Nastavna tema: Božji poziv i nalog – Mojsije vodi narod u slobodu

Nastavna jedinica: Prijelaz preko Crvenog mora

Ključni pojmovi: prijelaz preko Crvenog mora

CILJ: - učenik će znati opisati biblijski događaj o prijelazu Izraelaca preko Crvenog mora

ISHODI UČENJA:

Obrazovni: učenik će znati objasniti zašto je prijelaz preko Crvenog mora jedno od najvažnijih iskustava za vjeru izraelskog naroda, ali i za vjeru kršćana

Odgojni: učenik će doživjeti na temelju događaja izlaska iz ropstva da Bog spašava iz bezizlaznih situacija

Funkcionalni: učenik će prepoznati snagu Božje spasiteljske moći koja je trajno prisutna u biblijskome govoru

Metodički sustav: interpretativno-analitički

Oblici rada: frontalni, individualni

Aktivnosti učenika: molitva, igra asocijacije, rješavanje križaljke, slušanje, razgovor, rješavanje radnih listova

Nastavne metode: molitva, verbalne metode (usmeno izlaganje, čitanje i rad na tekstu, razgovor, objašnjavanje), stvaralačko istraživanje (pismeno, likovno, glazbeno)

Nastavna sredstva: tekstualna (udžbenik, radni listovi)
auditivna (riječ učitelja)
audio-vizualna (video zapis pjesme)
vizualna (biblijski atlas)

Nastavna pomagala: ploča, kreda, prijenosno računalo, bilježnica, olovka, bojice

Korelacija: povijest, zemljopis, hrvatski jezik

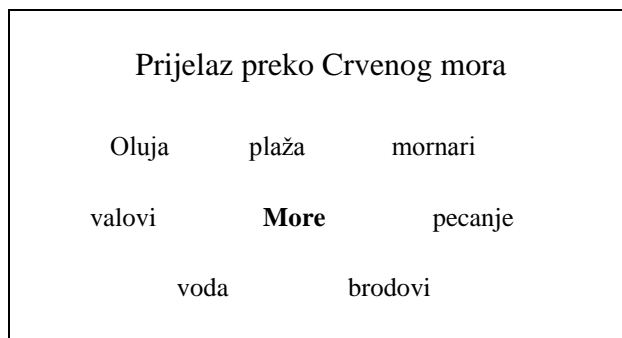
Izvori za pripremanje nastavnika: vjeronaučni udžbenik *Pozvani na slobodu*, biblijski atlas, internet, nastavni plan i program katoličkog vjeronauka, radni listovi, Sveto pismo

Izvori za pripremanje učenika: vjeronaučni udžbenik *Pozvani na slobodu*, biblijski atlas, radni listovi

Pitanja za provjeru ishoda:

- Zašto je prijelaz preko Crvenog mora jedno od najvažnijih iskustava za vjeru izraelskog naroda, ali i za vjeru kršćana?
- U kakvoj se situaciji nalazio izraelski narod kada je Crveno more bilo ispred njih, a egipatska vojska iza njih?
- Na koji način Bog spašava Izraelce?

Plan ploče:

II. GLOBALNA STRUKTURA SATA

1. Meditativno – molitveni početak
2. Motivacija
3. Najava teksta
4. Prvi susret s tekstem
5. Intelektualno – emocionalna stanka
6. Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja
7. Interpretacija u užem smislu
8. Sinteza
9. Aktualizacija
10. Meditativno – molitveni završetak

III. TIJEK SATA

1. Meditativno – molitveni početak (2 minute)

Psalam 27

Jahve mi je svjetlost i spasenje:
koga da se bojim?
Jahve je štit života moga:
pred kime da strepim?

Kad navale na me zlotvori
da mi tijelo žderu,
protivnici moji i dušmani,
oni posrću i padaju.

Nek' se vojska protiv mene utabori,
srce se moje ne boji;
nek' i rat plane protiv mene,
i tada pun sam pouzdanja.

Za jedno molim Jahvu,
samo to ja tražim:
da živim u Domu Jahvinu
sve dane života svoga,
da uživam milinu Jahvinu
i Dom njegov gledam.

U sjenici svojoj on me zaklanja
u dan kobni;
skriva me u skrovištu Šatora svoga,
na hridinu on me uzdiže.
Slava Ocu...

2. Motivacija (7 minuta)

Pišem na ploču ključnu riječ „more“, a potom učenici navode asocijacije uz ključnu riječ.
Zatim učenici rješavaju križaljku. (prilog 1)

3. Najava teksta (2 minute)

Iznoseći asocijacije na riječ more primijetili smo da ta riječ veže uz sebe i pozitivne i negativne pojmove. Pojmove koji u sebi uključuju sreću, ali i pojmove koji uključuju strah. Jednom narodu je jedno more donijelo sreću, odnosno slobodu, dok je za drugi narod to isto more značilo poraz.

Rješavajući križaljku dobili smo ime toga mora. Naime, radi se o Crvenom moru. Nadalje, narod koji je oslobođen je Izrael, a poraženi narod su Egipćani. Danas ćemo upravo govoriti o biblijskom događaju koji je spasio Izraelce iz egipatskog ropstva. Stoga napišimo naslov *Prijelaz preko Crvenog mora* (naslov pišem na ploču, a učenici u svoje bilježnice). A sada poslušajmo biblijski događaj.

4. Prvi susret s tekstem (5 minuta)

Učenicima čitam biblijski tekst knjige Izlaska koji se nalazi u udžbeniku na 21. i 22. stranici.

5. Intelktualno – emocionalna stanka (1 minuta)

Ostavljam učenike nekoliko trenutaka u tišini kako bi biblijski tekst dublje odjeknuo u njima.

6. Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja (2 minute)

Razgovaram s učenicima na temelju slijedećih pitanja:

Kako vam se svidio ovaj biblijski događaj?

Što vam se najviše svidjelo?

Ima li nešto što vam se nije svidjelo?

Što ste najbolje zapamtili?

7. Interpretacija u užem smislu (12 minuta)

Razgovaram s učenicima o pročitanoj tekstu postavljajući im sljedeća pitanja:

Ovaj biblijski tekst nam govori o tome kako Bog vodi svoj narod. Na samom početku čuli smo kako ih Bog nije poveo prema filistejskoj zemlji, iako je to bio najkraći put. Bog ih vodi zaobilaznim putem.

Zašto Izraelci nisu išli kraćim putem? Kojim putem su išli?

Kakvi su Izraelci bili?

Što su nosili sa sobom? Zašto?

Zašto su Izraelci pobjegli?

Kako je reagirao faraon? Što poduzima?

Što su Izraelci rekli kad su vidjeli Egipćane? (*zar nije bilo grobova u Egiptu?*)

Kakvo je njihovo povjerenje prema Bogu?
Kako Mojsije reagira na njihovu pobunu?
Što čini Mojsije, komu se obraća?
Što im Jahve govori?
Kako ih Bog izbavlja?
Što se dogodilo kada je Mojsije držao ruku ispruženu nad morem?
Što je bilo s Izraelcima?
Kako su Egipćani reagirali nakon što su vidjeli da Izraelci prelaze po osušenom dnu mora?
Što Jahve tada čini? Što govori Mojsiju?
Što se događa s Egipćanima?
Što zapravo znači ovaj događaj za Izraelce? (slobodu, ali uvidjeli su da je Jahve svemoguć)

Nakon analiziranja teksta učenicima pojašnjavam nekoliko podataka vezanih uz ovaj biblijski tekst.

Mjesto prijelaza preko Crvenoga mora (koristeći biblijski atlas vjeroučitelj pojašnjava)

U knjizi Izlaska u 15. poglavlju iz zahvalne pjesme koju je pred narodom započinjala Mojsijeva i Aronova sestra Mirjam proizlazi da je to bilo Crveno more. U pjesmi tako pronalazimo riječi: *Kola faraonova i vojsku mu u more baci; cvijet njegovih štitonoša More crveno proguta.*

No ipak nije moguće odrediti točno mjesto prijelaza. Na jednom mjestu u Bibliji stoji kako su Izraelci *krenuli iz Sukota i utaborili se u Etamu, na kraju pustinje* (Izl 13, 20). Bilo bi najlogičnije da su prešli u području Slanih jezera kroz koja danas prolazi Sueski kanal. No ta Slana jezera prije prokapanja kanala nisu bila povezana s Crvenim morem koje se ovdje spominje. Tako da ova teorija nije u potpunosti jasna.

Zatim bi u obzir mogao doći sam vrh Crvenog mora.

Potom prema različitim predajama koje se osvrću na veličanstvena Božja djela u korist svome narodu, pronalazimo još neka mjesta. Tako knjiga Izlaska govori o *Pi-Hahirotu, između Migdola i mora, nasuprot Baal-Sefonu*, a psalam 78pjeva o Soanskom polju, gdje Jahve *more razdijeli i njih prevede, vode kao nasip uzdiže.*

Iako je iz tih različitih predaja nemoguće sa sigurnošću odrediti mjesto prijelaza, to ne umanjuje njegovu povijesnost.

Narav samog čuda na Crvenom moru

Sam biblijski tekst upućuje na prirodnu pojavu izmjene plime i oseke: *Mojsije je držao ruku ispruženu nad morem, dok je Jahve svu noć na stranu valjao vode jakim istočnim vjetrom i more posušio. Kad su se vode razdvojile, Izraelci siđoše u more na osušeno dno* (Izl 14, 21-22). Očito je da se čudo nije dogodilo odjednom, već je Jahve učinio da je cijelu noć puhao jak istočni vjetar koji je donio oseku i na najplićem dijelu stvorio mogućnost prijelaza. Stari zavjet, naime, nema izraza za čudo u užem smislu, već govori o veličanstvenim djelima Božjim. Stoga, sve što se na tom putu od Egipta do obećane zemlje događa u prilog Izraelcima u očima naroda je veličanstveno djelo Božje, pa tako i rijetka, ali po svemu

prirodna pojava oseke koja je omogućila prijelaz Izraelcima, a plima je zarobila Egipćane koji su ih progonili.

Broju Izraelaca koji su pod Mojsijevim vodstvom napustili Egipat

U Bibliji nalazimo podatak kako je bilo 600 tisuća Izraelaca. Tekst glasi: *Podu tako Izraelci iz Ramzesa prema Sukotu. Bilo je oko šest stotina tisuća pješaka, povrh žena i djece. A mnogo i drugog svijeta pođe s njima, i mnoga stoka, krupna i sitna* (Izl 12, 37). Ovaj podatak svakog kritičkog čitatelja će zbuniti. Naime, teško je zamisliti da bi se u nekih 300-400 godina Jakovljevo potomstvo od „sedamdeset duša“, koliko ih je došlo (Post 46, 27), toliko namnožilo. Netko je izračunao da bi, ako su Izraelci išli u redovima po pet, prethodnica već bila na Sinaju, dok bi začelje tek napuštalo deltu Nila. Posebno je pitanje kako bi ta masa u jednoj noći prešla preko Crvenoga mora.

Postoji nekoliko teorija oko ovog podatka, no svi stručnjaci se slažu da se taj broj, kao ni brojni drugi u Bibliji, ne smije uzeti doslovno.

Jedna je da je neki od prvih prepisivača teksta nehotice dodao nulu pa od 60 tisuća napravio 600, no i to bi bilo previše.

Može se ići i s hipotezom namjernog uveličavanja kako bi se stvorio dojam da se ispunilo Božje obećanje Abrahamu da će učiniti njegovo potomstvo brojnim poput zvijezda na nebu i pijeska na obali morskoj (Post 22, 17).

Najvjerojatnija teorija jest ona koja govori o značenju hebrejske riječi. Naime, hebrejska riječ *elef* obično se prevodi s *tisuću*, ali može značiti i *obitelj* odnosno *rodbinu*. Prema tome, radilo se o 600 velikih obitelji ili skupina po krvnom srodstvu. Prema tome hebrejski izraz *elef* ne treba uzeti u značenju broja tisuću, jer Izraelci su, unatoč tome što su se od dolaska u Egipat *namnožili i silno ojačali* (Izl 1, 7), ipak ostali manjina u tom velikom narodu.

Zatim nastavljam razgovor s učenicima:

Zašto je izlazak iz Egipta i čudesan prijelaz preko Crvenog mora jedno od najvažnijih iskustava za vjeru izraelskog naroda, ali i za vjeru kršćana?

S kojim biste sakramentom usporedili ovaj prijelaz i zašto? Koje sličnosti primjećujete?

(krštenje- voda koja čisti, pere, rođenje na novi život;

prijelaz- izraelski narod prelaskom ulazi u nov način života, nema više ropstva)

8. Sinteza (5 minuta)

Dijelim učenicima radni list na kojem se nalaze određene tvrdnje vezane za biblijski tekst. Učenici trebaju zaokružiti odgovarajuće slovo. Slovo T ako je tvrdnja točna, a slovo N ako je tvrdnja netočna. Po završetku zajednički provjeravamo rezultate, te po potrebi korigiramo. (prilog 2)

9. Aktualizacija (5 minuta)

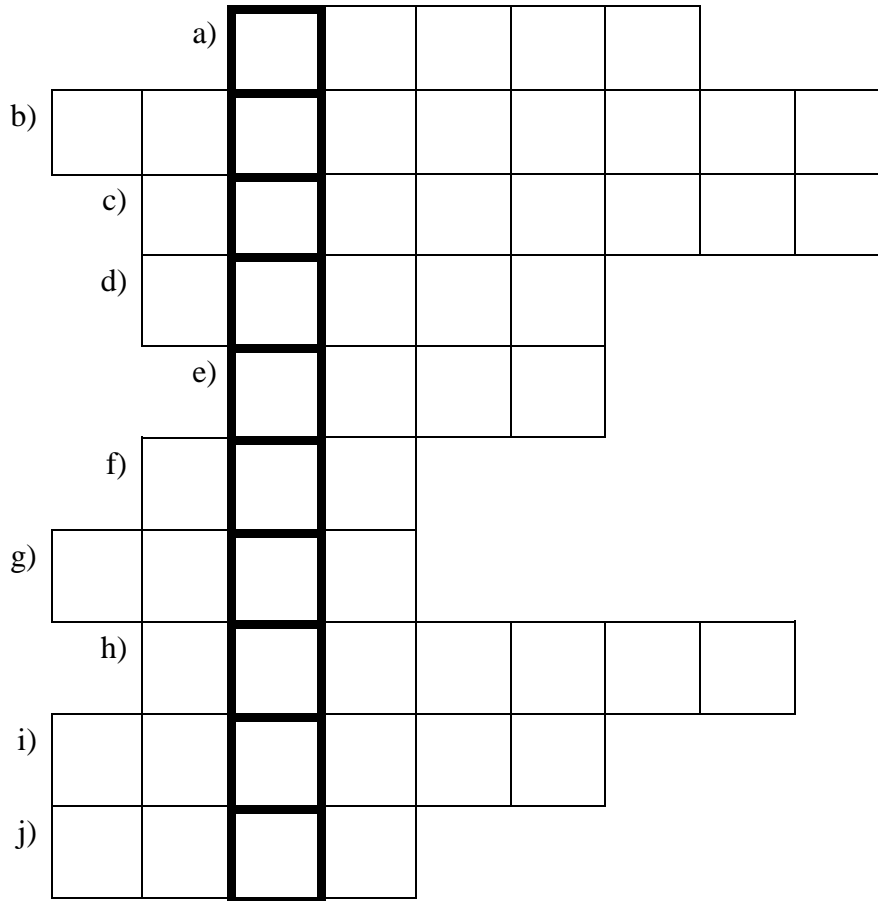
Svakom učeniku dijelim radni listić. Učenici ga trebaju obojiti služeći se oznakama koje su dobili uz radni listić, te na „more“ napisati kada su u svom životu osjetili Božju prisutnost i pomoć. Po završetku učenici radni listić lijepe u svoje bilježnice, a zatim čitaju što su napisali. (prilog 3)

10. Meditativno – molitveni završetak (4 minute)

Poslušati pjesmu *Naš Bog je velik*. Puštam pjesmu u izvedbi zbora Emanuel, sa popratnim tekstom.

IV. PRILOZI

Riješi križaljku!

- a) Kuća Božja ili zgrada u kojoj se vjernici mole
- b) Izraelci su ga jeli uz pečeno janje
- c) Marko, Matej, Luka i Ivan napisali su koje knjige u Bibliji?
- d) Broj egipatskih zala
- e) Stari zavjet i _____ zavjet
- f) Osoba koja nema slobodu
- g) Bog se Mojsiju javlja u obliku gorućeg...
- h) Razgovor s Bogom
- i) Izabrani Božji narod
- j) Završna riječ u molitvi

Prilog 2

Ukoliko je tvrdnja točna zaokruži slovo T, ukoliko je tvrdnja netočna zaokruži slovo N.

Bog je izraelski narod poveo prema filistejskoj zemlji jer je onuda bilo najbliže. T N

Egipćani ponovno kreću za Izraelcima jer su postali svjesni da ih više neće moći iskorištavati. T N

Kada su Izraelci opazili da su Egipćani za njima u potjeri, istaknula se njihova hrabrost i odlučnost jer su znali da je Bog uz njih. T N

Mojsije je držao ruke ispružene nad morem te su se vode razdvojile jer je Jahve svu noć na stranu valjao vode jakim južnim vjerom. T N

Egipćani su uvidjeli da se Jahve bori za Izraelce protiv njih, te su na vrijeme vratili na kopno. T N

Izraelci su išli suhim posred mora, vode im stajale kao zid s desna i slijeva, te tim djelom Jahve izbavlja Izraelce iz Egipatskog ropstva. T N

Bog je izraelski narod poveo prema filistejskoj zemlji jer je onuda bilo najbliže. T N

Egipćani ponovno kreću za Izraelcima jer su postali svjesni da ih više neće moći iskorištavati. T N

Kada su Izraelci opazili da su Egipćani za njima u potjeri, istaknula se njihova hrabrost i odlučnost jer su znali da je Bog uz njih. T N

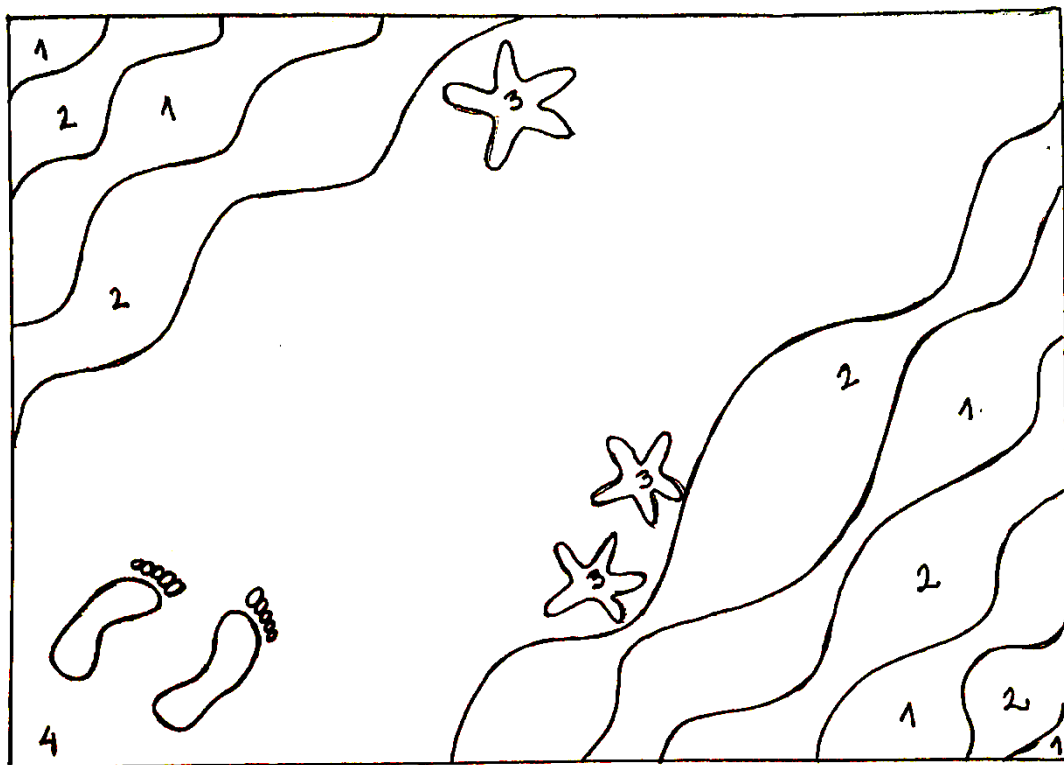
Mojsije je držao ruke ispružene nad morem te su se vode razdvojile jer je Jahve svu noć na stranu valjao vode jakim južnim vjerom. T N

Egipćani su uvidjeli da se Jahve bori za Izraelce protiv njih, te su na vrijeme vratili na kopno. T N

Izraelci su išli suhim posred mora, vode im stajale kao zid s desna i slijeva, te tim djelom Jahve izbavlja Izraelce iz Egipatskog ropstva. T N

Prilog 3

Oboji sliku tako što ćeš brojem označeno polje obojiti zadanom bojom, a zatim na „more“ napiši kada si u svom životu osjetio Božju prisutnost i pomoć.

- 1 – tamnoplava
- 2 – svijetloplava
- 3 – narančasta
- 4 - svijetlosmeđa